

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 30. 5. 2012
COM(2012) 324 final

Odporúčanie pre

ODPORÚČANIA RADY

týkajúce sa národného programu reforiem Portugalska na rok 2012,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na roky 2012 – 2016

{SWD(2012) 324 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

týkajúce sa národného programu reforiem Portugalska na rok 2012,

ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Portugalska na roky 2012 – 2016

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii[1], a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie[2],

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu[3],

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

(1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o iniciovaní novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.

(2) Rada 13. júla 2010 prijala odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení k hospodárskym politikám členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov[4], ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto

---

1 Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.
2 COM(2012) 324 final.
3 P7_TA(2012)0048 a P7_TA(2012)0047.
4 Rozhodnutie Rady 2012/238/ES z 26. apríla 2012.

integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

(3) Rada 12. júla 2011 prijala odporúčanie týkajúce sa národného programu reforiem Portugalska na rok 2011.

(4) Komisia 23. novembra 2011 prijala druhý ročný prieskum rastu, čo znamená začiatok druhého európskeho semestra *ex-ante* a integrovanej koordinácie politiky, ktorá je zakotvená v stratégii Európa 2020.

(5) Európska rada 2. marca 2012 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovy bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podpory rastu a konkurencieschopnosti, zníženia nezamestnanosti a vyriešenia sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.

(6) Európska rada 2. marca 2012 takisto vyzvala členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na Pakte Euro Plus, aby svoje záväzky predložili včas na to, aby mohli byť zaradené do ich programov stability alebo konvergenčných programov a do ich národných programov reforiem.

(7) Portugalsko 2. mája 2012 predložilo svoj program stability na roky 2012 – 2016 a 7. mája 2012 svoj národný program reforiem.

(8) Dňa 17. mája 2011 Rada prijala vykonávacie rozhodnutie 2011/344/EÚ o sprístupnení strednodobej finančnej pomoci pre Portugalsko na obdobie troch rokov od roku 2011 do roku 2014 v súlade s nariadením Rady (EÚ) č. 407/2010 z 11. mája 2010, ktorým sa zriaďuje európsky finančný stabilizačný mechanizmus. Sprievodné memorandum o porozumení podpísané v ten istý deň a jeho následné doplnky stanovujú podmienky hospodárskej politiky, na základe ktorých sa finančná pomoc čerpá.

(9) Portugalsko vo viacerých oblastiach výrazne pokročilo, ešte stále však pretrvávajú závažné výzvy. Dosahovanie fiškálnych cieľov je aj naďalej nevyhnutné, ak má vláda v rámci programového obdobia opätovne získať úplný prístup na trh. Na obmedzenie rizík fiškálnych cieľov na rok 2012 je prvoradá rýchla a rozhodná realizácia štrukturálno-fiškálnych opatrení programu. Zároveň je potrebné, aby sa vláda zamerala na reformy, ktoré by riešili problémy Portugalska v oblasti konkurencieschopnosti. Rozpočet na rok 2012 nepokračuje v predchádzajúcich plánoch „fiškálnej devalvácie“. O to dôležitejšie je urýchlene prijať dodatočné štrukturálne reformy trhu práce a tovarového trhu s cieľom znížiť náklady na prácu, zvýšiť pružnosť a odstrániť prekážky vstupu na trh. Na prekonanie silných čiastkových záujmov, ktoré stoja v ceste reformám, bude potrebná vytrvalosť a rozhodnosť zo strany vlády.

(10) Celkovo sa v treťom preskúmaní programu úpravy hospodárstva dospelo k záveru, že Portugalsko je na dobrej ceste pri vykonávaní podmienok stanovených v memorande o porozumení. Najmä cieľový fiškálny deficit na rok 2011 (5,9 % HDP) sa nielen splnil, ale dokonca prekročil tým, že sa pristúpilo k prevodu dôchodkových fondov bánk na štát vo výške 3,5 % HDP. Aj keď išlo o jednorazovú operáciu, v roku 2011 sa dosiahla výrazná štrukturálna konsolidácia vo výške 3,5 % HDP. Banky zrejme splnia kapitálové požiadavky podľa programu do konca roka, kapitálové pozície sa však musia v roku 2012 ďalej zlepšovať v súlade s programovými požiadavkami a takisto

s požiadavkami Európskeho orgánu pre bankovníctvo na zaistenie štátnych expozícií, osobitného programu kontrol na mieste a plánovaného prevodu súkromných dôchodkových systémov bánk.

(11) Vzhľadom na to, že sa v porovnaní s očakávaniami dosiahli vyššie vývozy a spotreba, pokles HDP v roku 2011 bol menej výrazný, než sa predpokladalo. Štvrtý štvrťrok 2011 a začiatok roku 2012 sa však vyznačovali slabým domácim dopytom a rýchlym rastom nezamestnanosti, ako aj nízkou dôverou podnikateľov. V jarnej prognóze Komisie sa výhľad na rok 2012 zhoršil a očakáva sa teraz pokles HDP o 3,3%, t. j. o tri percentuálne body viac, ako sa predpokladalo v jesennej prognóze. Hospodársky rast v roku 2013 bude takisto viac obmedzený, než sa pôvodne očakávalo. Aj keď vonkajšie úpravy boli zatiaľ mimoriadne rýchle, pričom sa zvyšoval podiel vývozov Portugalska na trhu mimo EÚ a výrazne sa znižoval dovoz, ich ďalší vývoj je neistý. Vzhľadom na značný nárast vonkajšieho dlhu Portugalska sú potrebné ďalšie významné opatrenia štrukturálneho charakteru.

(12) V rozpočte na rok 2012 sa počíta s deficitom verejných financií vo výške 4,5 % HDP, čo je v súlade s požiadavkami programu úpravy hospodárstva a s odporúčaniami Rady, ktoré boli poskytnuté Portugalsku v rámci postupu pri nadmernom deficite. Strednodobé plány fiškálnej konsolidácie predložené v programe stability sú takisto v súlade s hlavnými cieľmi deficitu stanovenými v programe úpravy hospodárstva a do roku 2013 sa očakáva pomer deficitu k HDP na úrovni 3 % HDP. Rozpočet na rok 2012 zahŕňa konsolidačné opatrenia v rozsahu viac než 5 % HDP, ktoré sú zložené zo stálych štrukturálnych opatrení. Dve tretiny opatrení sú na strane výdavkov a zahŕňajú značné zníženie miezd a dôchodkov vo verejnom sektore, obmedzenie počtu zamestnancov verejnej správy o 2 % (ekvivalent plného pracovného času) a racionalizáciu štátnych podnikov. Na stránke príjmov sa v rozpočte počíta so zúžením rozsahu daňových výnimiek, so zvýšením počtu tovarov a služieb zdaňovaných štandardnou sadzbou DPH, s vyššími daňami z príjmu fyzických a právnických osôb, so zvýšením spotrebných daní a s väčším úsilím v boji proti daňovým únikom a podvodom. Očakáva sa, že deficit sa bude ďalej znižovať na úroveň 1,8 % HDP v roku 2014 a na úroveň 1 % HDP v roku 2015. Hlavné riziká pre rozpočtové ciele sa týkajú najmä oblasti štátnych podnikov a miestnych a regionálnych správ. Pokiaľ ide o štrukturálne saldo, fiškálna štrukturálna úprava bude podľa očakávania nad 7 percentuálnych bodov HDP v rokoch 2011 – 2012. Strednodobý cieľ vo výške – 0,5 % HDP primerane odráža požiadavky Paktu o stabilite a raste. Očakáva sa, že verejný dlh dosiahne v roku 2013 vrchol na úrovni 115,7 % HDP a že potom bude postupne klesať.

(13) Úspech programu úpravy hospodárstva závisí v značnej miere od vykonania širokej škály štrukturálnych reforiem, ktoré odstránia nepružnosti a nedostatky spôsobujúce dlhodobú stagnáciu hospodárstva. Doteraz sa dosiahol viditeľný pokrok. Pripravuje sa rozsiahla a ambiciózna reformná agenda v oblasti trhu práce, zdravotnej starostlivosti, bývania, súdnictva, rámca platobnej neschopnosti a regulačného rámca vrátane hospodárskej súťaže. Aj privatizácie boli doteraz mimoriadne úspešné. V sieťových odvetviach bol pokrok rôznorodejší. Najmä v energetickom sektore treba ešte podrobnejšie rozpracovať komplexnú stratégiu na odstránenie rastúceho dlhu prostredníctvom vyriešenia otázky nadmerného nájomného.

(14) V súčasnosti prebieha strategická úprava štrukturálnych fondov so zameraním na podporu zamestnanosti mladých ľudí a konkurencieschopnosti (najmä malých

a stredných podnikov). Nové opatrenia sú zamerané na posilnenie činností v oblasti tzv. „pasu zamestnanosti“, činností v oblasti odbornej prípravy a odbornej kvalifikácie a na uľahčenie prístupu malých a stredných podnikov k finančným prostriedkom.

(15) Portugalsko v rámci Paktu Euro Plus prijalo niekoľko záväzkov. Tieto záväzky a vykonávanie záväzkov predložených v roku 2011 sa týkajú zvyšovania konkurencieschopnosti, zamestnanosti a udržateľnosti verejných financií a zároveň posilňovania finančnej stability,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Portugalsko v období 2012 – 2013 prijalo opatrenia s cieľom:

realizovať opatrenia stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady 2011/344/EÚ a podrobnejšie rozpracované v memorande o porozumení zo 17. mája 2011 a jeho následných doplnkoch.

V Bruseli

Za Radu
predseda